

DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE en SPORT

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: -ontwerp van decreet betreffende Tijdelijke Werkervaring, het regelen van stages en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming
-definitieve goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1 Situering

De bevoegdheden van het beleidsdomein Werk werden door de zesde staatshervorming aanzienlijk uitgebreid. De Bijzondere Wet van 6 januari 2014 die de bevoegdheidsoverdracht bepaalt, trad in werking op 1 juli 2014.

De in het ontwerp van decreet opgenomen aanpassingen aan de verschillende reglementeringen hebben betrekking op de uitvoering van een aantal nieuwe bevoegdheden m.b.t. het tewerkstellingsbeleid.

Hieronder volgt een verduidelijking van de specifieke materies die door dit ontwerp van decreet worden gevat.

1.2 Voorgestelde maatregel

Ten eerste hebben de voorgestelde aanpassingen betrekking op de maatregelen inzake de activering van werkloosheidsuitkeringen, de arbeidsmarktbegeleiding van rechthebbenden op leefloon en het equivalent leefloon en allerhande premies. Conform het Vlaams Regeerakkoord moet er worden voorzien in één stelsel van tijdelijke werkervaring waarin WEP+, Gesco, PWA en art.60§7/61 (gedeeltelijk) worden geïntegreerd. Voor wat betreft de tewerkstellingsmaatregelen artikel 60§7 en 61 wordt er uitdrukkelijk gesteld dat deze moeten worden ingekanteld in het Vlaamse activeringsbeleid met het oog op het activeren van mensen met een leefloon.

Het stelsel van tijdelijke werkervaring tracht de noden te vervullen van langdurig werkzoekenden die door een gebrek aan (recente) werkervaring en juiste arbeidsattitudes niet onmiddellijk aan de slag kunnen in het normaal economisch circuit (NEC). Het opdoen van werkervaring als methodiek is voor deze groep een belangrijke schakel in de transitie van werkloosheid naar werk. De toeleiding van werkzoekenden tot het stelsel van tijdelijke werkervaring is zowel mogelijk vanuit VDAB als OCMW. Afhankelijk van de noden van de individuele deelnemer kan de duurtijd van het traject aangepast worden. Het traject tijdelijke werkervaring is een individueel traject op maat van de klant, en duurt niet langer dan noodzakelijk. Indien tijdens of na afloop van het traject tijdelijke werkervaring geen succesvolle uitstroom naar werk gerealiseerd wordt of haalbaar blijkt, blijft de werkzoekende opgenomen in de VDAB-werking en kan er beroep gedaan

worden op de beschikbare dienstverlening bij VDAB en/of haar partners. Het stelsel tijdelijke werkervaring is duidelijk te onderscheiden van reeds bestaande maatregelen in de sociale economie (met name maatwerk en lokale diensteneconomie) maar sluit er naadloos bij aan. Binnen het traject tijdelijke werkervaring kunnen er diverse instrumenten gehanteerd worden. De financiële incentives voor de persoon in tijdelijke werkervaring alsook de eventuele vergoeding die door de werkplekaanbieder betaald moet worden, worden geregeld per instrument. Als algemeen principe streven we er naar om personen in tijdelijke werkervaring toenemende financiële incentives te geven naargelang de afstand tot de arbeidsmarkt kleiner wordt en de vergoeding die werkplekaanbieders moeten betalen afhankelijk te maken van de productiviteitsbijdrage op de werkplek (deze kan op nul liggen in het begin van een traject). We vragen de federale minister van Werk om de degressiviteit van de werkloosheidsuitkering te schorsen tijdens de volledige duurtijd van de werkervaringsovereenkomst.

Tijdelijke werkervaring wordt met prioriteit ingezet voor langdurig werklozen en leefloongerechtigden. In de periodieke monitoring zullen de groep van langdurig werkzoekenden en de leefloongerechtigden specifieke doelgroepen zijn.

De voorgestelde aanpassingen gaan dieper in op de toegang tot het stelsel tijdelijke werkervaring, de invulling van het stelsel door werkplekleerinstrumenten, alsook de mogelijkheid tot de toekenning van een vrijstelling van beschikbaarheid voor de duur van het traject. Daarnaast zal controle worden uitgevoerd op de toelages toegekend aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en kan er worden overgegaan tot een terugvordering indien noodzakelijk.

De hierboven vermelde aanpassingen zijn opgesteld overeenkomstig de conceptnota "Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring", voorgelegd en goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 oktober 2015. Deze nota schetst de krijtlijnen en contouren waarbinnen de verdere operationalisering van dit nieuwe stelsel zich moet situeren.

Aansluitend worden er wijzigingen doorgevoerd aan het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het agentschap Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Deze wijzigingen omvatten een uitbreiding van de definities met het begrip 'leefloongerechtigde'. Daarnaast is er een uitbreiding van de taken van de VDAB, met name de bevoegdheid tot het toekennen van bepaalde tegemoetkomingen, de expliciete bevoegdheid tot het aanbieden en organiseren van stages, de bevoegdheid tot de controle op de toegekende toelages voor de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Tenslotte voert dit ontwerp van decreet een aantal wijzigingen door aan het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, met betrekking tot plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen en premies (opleidingsuitkeringen en stage-uitkeringen), naast enkele andere diverse bepalingen.

1.3 Artikelsgewijze bespreking

Voor de artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting in bijlage.

1.4 Advies van de Raad van State

Op 23 september 2016 werd het advies van de Raad van State (60.048/1) ontvangen op dit ontwerp van decreet.

In punt 3.1 van het advies stelt de Raad zich de vraag of aan de vormvereiste is voldaan van het voorafgaande overleg tussen de Vlaamse Regering en de betrokken federale overheid, mede gelet op het feit dat dit overleg ook op ambtenarenniveau heeft plaatsgevonden. Aan deze vormvereiste werd voldaan, gezien het overleg niet louter op ambtelijk niveau werd gevoerd, maar ook door vertegenwoordigers van het kabinet van de Vlaamse minister van Werk.

In punt 3.2 van het advies werd de vormvereiste van het “eensluidend advies van de Ministerraad” aangehaald. De nodige stappen werden reeds gezet om dit advies te bekomen.

Verder (punt 5) maakt de Raad van State een opmerking over artikel 23, tweede lid van de Grondwet, in die zin dat het aan de wetgever toekomt om het recht op sociale zekerheid te waarborgen. Echter, zoals het advies zelf ook stelt, staat dit niet in de weg dat een delegatie aan de uitvoerende macht mogelijk blijft. De machtigingen die in dit ontwerp van decreet worden gegeven aan de Vlaamse Regering zijn gerechtvaardigd, gezien de principes en de rechten in dit ontwerp reeds worden vastgelegd.

Artikelsgewijs maakt de Raad van State opmerkingen bij artikel 1, artikel 6 en artikel 16. Deze opmerkingen werden allemaal gevolgd:

- In artikel 1 werd in de memorie van toelichting verduidelijkt dat het hier wel degelijk om een gemeenschaps- en gewestbevoegdheid gaat, gelet op de gemeenschapsbevoegdheid inzake beroepsomscholing en –bijscholing.
- In artikel 6 werd het tweede lid van §1 weggelaten. Dit begrip werd reeds gedefinieerd in artikel 3, 6° en hoeft dus niet hernomen te worden.
- In artikel 16 werd de nummering gecorrigeerd van het in te voeren artikel.

1.5 Advies van de SERV

Op 15 juli 2016 werd een advies gevraagd aan de SERV met betrekking tot het voorontwerp van decreet, dat werd afgegeven op 8 augustus 2016. De SERV gaf voor deze tekst een voorwaardelijk positief advies. Dit advies gaf geen aanleiding tot wijzigingen in de ontwerp tekst van het decreet, maar de opmerkingen werden wel meegenomen bij het opstellen van het uitvoeringsbesluit.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP (pro memorie)

De opname van de nieuwe bevoegdheden zal een budgettaire weerslag hebben.

Voor de beleidskredieten zijn de middelen toegewezen aan het bestaande dotatieartikel van VDAB: JBO/1JD-G-2-AY/IS.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gevraagd op 10 juni 2016 en ontvangen op 30 juni 2016.

Het begrotingsakkoord werd ontvangen op 14 juli 2016. De eventuele budgettaire impact van de overige bepalingen (toezicht, stage, ...) in voorliggend decreet zullen worden opgevangen binnen de kredieten van het domein werk.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN (pro memorie)

Wettelijke opdracht OCMW

Krachtens de Wet van 26/5/2002 – Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) heeft het OCMW van elke gemeente de opdracht het recht op maatschappelijke integratie te waarborgen aan de personen die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken en die de voorwaarden van de wet vervullen. Er moet worden gestreefd naar een maximale integratie en participatie aan het maatschappelijk leven.

Hiervoor beschikt het OCMW over drie belangrijke instrumenten : de tewerkstelling (=art60§7 –art 61), een leefloon en een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI), al dan niet gecombineerd.

Onder tewerkstelling wordt steeds een volwaardige job verstaan waar alle regels van het arbeidsrecht op van toepassing zijn, inclusief de loonbeschermingsregels. De tewerkstelling is bedoeld om opnieuw voldoende sociale zekerheidsrechten op te bouwen.

Wanneer een tewerkstelling niet of nog niet mogelijk is, heb je recht op een financiële tussenkomst, leefloon genaamd. De toekenning van het leefloon kan gevolgd worden door het sluiten van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie tussen de steunaanvrager en het OCMW. De keuze van het meest gepaste traject gebeurt in overleg met de betrokkene met het doel een maximale integratie en sociale participatie te bewerkstelligen.

Gevolgen inkanteling art. 60§7 in TWE

1. Werkleerplekinstrument

Zoals hierboven reeds aangehaald heeft het OCMW de wettelijke plicht om de leefloongerechtigde maatschappelijk te integreren. Met de inkanteling van art.60§7 beoogt men niet alleen een opbouw van sociale zekerheidsrechten maar ook zal het OCMW de leefloongerechtigde binnen een termijn van maximum 24 maanden op verschillende werkplekken kunnen inzetten (met behoud van de arbeidsovereenkomst) om werkervaring te kunnen op doen en om zijn/haar generieke competenties aan te scherpen. Op die manier heeft de leefloongerechtigde de sterkste kansen om opnieuw aansluiting te vinden op het Normaal Economisch Circuit (NEC).

Een arbeidsovereenkomst art.60§7 buiten dit traject TWE is niet meer mogelijk.

2. Contingentering

Gelet op haar wettelijke opdracht tot maatschappelijke integratie kunnen de OCMW's ongelimiteerd en conform de wet leefloongerechtigden tewerk stellen op basis van art. 60§7. OCMW's hebben zelf geen impact op het aantal personen dat bij hen komt aankloppen met een aanvraag voor een leefloon of financieel maatschappelijke hulp. Naar de toekomst toe verwachten we dat dit aantal zal toenemen o.a. als gevolg van de verstrenging van de federale werkloosheidsreglementering en de toenemende instroom van vluchtelingen.

Anderzijds is de tewerkstelling van een leefloongerechtigde binnen de sociale economie in het kader van de verhoogde toelage gelimiteerd. Ieder OCMW heeft een maximumenveloppe "verhoogde toelage sociale economie".

Ook met de inkanteling van art. 60§7 binnen TWE zal er geen contingent voorzien worden. De leefloongerechtigde dient immers maximaal maatschappelijk geïntegreerd te worden. Met de invoering van tijdelijke werkervaring zal een OCMW maximaal 12 maanden beroep kunnen doen op een verhoogde toelage indien de leefloongerechtigde tewerkgesteld wordt in een sociale economie-initiatief. Naar analogie met het huidige systeem blijft de verhoogde toelage voor sociale economie wel binnen een vast contingent. Het profiel van doelgroepwerknemer in de sociale economie verschilt immers van dat van een tewerkgestelde art.60§7 binnen TWE. In het eerste geval is de werknemer niet zelfredzaam op de werkvloer; betrokkene kan enkel functioneren onder begeleiding en het rendement is laag tot miniem. In het geval van TWE heeft de werknemer wel groeipotentieel en kan hij zelfstandig functioneren op de werkvloer. Indien uit een tussentijdse evaluatie (voorzien minstens om de 6 maanden) blijkt dat de tewerkgestelde art.60§7 niet in staat zal zijn om binnen een trajectduur van 2 jaar door te stromen naar het NEC én er duidelijke indicaties zijn dat de betrokkene geheroriënteerd dient te worden als doelgroepwerknemer sociale economie, wordt verwacht dat het OCMW het initiatief neemt om de procedure voor indicering voor sociale economie op te starten tijdens art.60§7. De tewerkstelling via art.60§7 kan in dit geval verdergezet worden op dezelfde werkplek tot de betrokkene volwaardige rechten sociale zekerheid heeft kunnen opbouwen.

We vragen aan de OCMW's bijzondere aandacht voor ex-artikel 60-ers die hun artikel 60§7-tewerkstelling vervroegd stopzetten omwille van doorstroom naar een reguliere job, maar snel hun job verliezen zonder al voldoende dagen gewerkt te hebben om volledige sociale zekerheidsrechten te hebben opgebouwd. In deze gevallen is het belangrijk dat er snel nieuwe kansen geboden wordt voor een activeringstraject (bv. via een hernieuwde tewerkstelling via art60§7, of bv via toeleiding naar een IBO).

Uiteraard zal Vlaanderen in samenwerking met de OCMW's moeten instaan voor een degelijke financiële opvolging, monitoring en rapportering.

3. Begeleiding van de leefloongerechtigde

Vandaag staat het OCMW in voor de begeleiding van de leefloongerechtigde. Via het GPMI zal er voor elke leefloongerechtigde, en dus niet meer enkel voor de <25-jarigen, een actieplan opgesteld worden. Er worden een aantal afspraken gemaakt met betrekking tot zijn maatschappelijke integratie.

Met de invoering van TWE zal het OCMW enerzijds het GPMI opstellen, de screening naar TWE uitvoeren volgens het gemeenschappelijk afsprakenkader met VDAB en anderzijds zal het OCMW instaan voor de begeleiding van de leefloongerechtigde gedurende 24 maanden TWE.

4. Financiering van het stelsel TWE

1. Gewone toelage ikv art 60§7 OCMW :

	Huidig	Na inwerkingtreding
VT (voltijdse tewerkstelling)	Bedrag leefloon samenwonende met gezinslast per maand en begrensd tot max brutoloon gedurende de volledige periode van de VT	Onveranderd (wel maximumgrens voorzien tot GGMMI)
DT (deeltijdse tewerkstelling)	500€/maand (tot max. brutoloon) gedurende max 6 maanden	Onveranderd
<25j	+25% (tot max brutoloonkost)	Verhoging afgeschaft Kunnen gebruik maken van de doelgroepverminderingen
OCMW met project voor maatschappelijke inschakeling	+25% (tot een maximumbedrag)	Onveranderd
Terbeschikkingstelling privé	Behoud van de toelage, met verplichting min. 1/12 ^e van het verschil tussen brutojaarloon en de toelage op jaarbasis te betalen door de privé-onderneming aan het OCMW	schrapping van de verplichting om het verschil terug te vragen aan de privé-onderneming (keuze wordt aan het OCMW gelaten)

2. Verhoogde toelage sociale economie

	Huidig	Na 1/1/2017
Terbeschikkingstelling sociale economie	Verhoogde toelage tot brutoloon, max 18592 €/jaar (+index). Deeltijds pro rata en voor max 6 maanden	Tot max 12 maanden – begrensd tot brutoloon, max. GGMMI

3. RSZ-korting

	Huidig	Na 1/1/2017
Vrijstelling werkgeversbijdragen	De vrijgekomen middelen uit vrijstelling WG-bijdragen dienen geïnvesteerd te worden in het lokale tewerkstellingsbeleid door aanwerving extra omkaderingspersoneel/trajectbegeleiders of extra art60§7-plaatsen creëren	Geen RSZ-korting maar subsidie per begeleid traject Budgetneutraal voor de ocmw's

4. Toezichtsbevoegdheid

In het kader van o.m. de gelijke behandeling van rechthebbenden voert de POD Maatschappelijke Integratie doelgerichte, uniforme en periodieke controles bij de OCMW's. Concreet gaat het om administratieve, juridische en boekhoudkundige controles op o.m. het recht op maatschappelijke integratie (RMI)- specifiek art. 60§7/61 en op de tussenkomsten in de kosten inschakeling beroepsleven voor geregistreerde vreemdelingen in het vreemdelingenregister (art. 57quater).

Zodra het nieuwe decreet betreffende de Tijdelijke Werkervaring, het regelen van de stages en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming is aangenomen zal de VDAB de boekhoudkundige controles (toekenning/aanwending) met betrekking tot art 60§7/61 en art 57quater uitvoeren. VDAB zal in dit kader kunnen beschikken over een terugvorderingsbevoegdheid. Bij de controles zal de VDAB het evenredigheids-, proportionaliteits-, en finaliteitsbeginsel in acht nemen.

Indien er onregelmatigheden worden vastgesteld met betrekking tot één van deze toelages kan de VDAB een dossier aan de instantie bevoegd voor deze aangelegenheden bezorgen met toepassing van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht. Indien de inbreuk bevestigd wordt door deze instantie zal de VDAB overgaan tot terugvordering van de ten onrechte uitgekeerde toelages. VDAB kan echter ook terugvorderen op basis van de stukken die zij zelf heeft opgevraagd, een beroep op de instantie bevoegd voor het sociaalrechtelijk toezicht is niet in alle gevallen noodzakelijk.

4.WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De vermelde bevoegdheden worden opgenomen binnen de bestaande en de in het kader van de zesde staatshervorming voorziene personeels- en werkingsmiddelen van de VDAB.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1 Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2016/221 van 8 juni 2016.

5.2 Reguleringsimpactanalyse

Het ontwerp van decreet maakt geen voorwerp uit van een reguleringsimpactanalyse, gezien de beperkte beleidsruimte na de goedgekeurde conceptnota, en gezien een groot deel van de maatregelen autoregulering bevatten, zonder dat hier reeds een beleidskeuze wordt gemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid, te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van WERK, ECONOMIE, INNOVATIE en SPORT
Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- het ontwerp van decreet
- de memorie van toelichting
- Advies van de SERV
- Advies van de Raad van State